

NOVO obsotelje

5

GLASILO ŠMARSKE KOMUNE IN NJENIH ORGANIZACIJ

MLADOST JE NAJLEPŠA. MLADINA DOŽIVLJA SVOJ PRAZNIK OB ŽIVLJENSKEM JUBILEJU PREDSEDNIKA REPUBLIKE, OBSOTELJSKEGA ROJAKA, KI JE OTROŠTVO PREŽIVEL OB SOTLI. NA NJEGOVO ŽIVLJENSKO POT IN DELO SMO PONOSNI VSI. S SVOJIM ŽIVLJENJEM SE JE TOVARIS JOSIP BROZ - TITO ZLIL Z ŽIVLJENJEM IN RASTJO JUGOSLAVIJE. JUGOSLOVANSKE NARODE JE VODIL V BOJU ZA OBSTANEK, ZA SVOBODO SKOZI NEČLOVEŠKE NAPORE DO KONČNE ZMAGE. NJEGOVO ŽIVLJENJE JE TUDI DANES NENEHEN BOJ ZA SOCIALIZEM, ZA PRAVICE DELOVNIH LJUDI, ZA MIR NA SVETU, ZA ENAKOPRAVNO SODELOVANJE MED NARODI, ZA ODSTRANITEV KOLONIALIZMA.

OB 70-LETNICI ŽELIMO VSI,
DA BI ZDRAV VODIL BOJ, KI GA JE S SVOJIM ŽIVLJENJEM ZAČRTAL JUGOSLAVIJI, SE DOLGO VRSTO LET !

PRAZNIK OBSOTELJA

V teh dneh se bodo zbrali v Kumrovcu nekdanji borci, taborniki, pionirji, športniki, gasilci, a v največji meri prav gotovo obsoteljsko ljudstvo.

Združenje borcev NOV bo sodelovalo na proslavi Dneva mladosti, tako da bodo množično obiskali Kumrovec. Predsedstvo Združenja borcev Šmarje pri Jelšah bo pripravilo sprejem za borce iz ostalih krajev in za borce, ki so v letih 1941 - 1943 sodelovali v bojih na Kozjanskem ter Hrvatskem Zagorju. Srečanje slovensko-hrvatskih prvoborcev bo 26.maja popoldne v Bistrici ob Sotli.

V dolini ob Sotli bo taborilo preko 800 tabornikov. Pionirske strelske ekipe se bodo pomerile za pokal na strelišču pri Kumrovcu. Nedvomno pa bolj najbolj slavnostna nedeljska parada, v kateri bodo sodelovale vse množične organizacije.

V soboto bo pel v Kumrovcu pevski zbor celjskega učiteljskega pod vodstvom Borisa Ferlinca. Prav tako bo takrat quiz - oddaja RTV Zagreb, v kateri bodo sodelovali predstavniki mladinskih organizacij iz vseh republik.

V glavnem bodo pri proslavah sodelovale množične organizacije celjskega in krapinskega okraja. Obsoteljčani, pohitite v Kumrovec, veselite se in praznujte. Za vse bo preskrbljeno da se boste lahko razvedrili.

MLADINA, TEKMUJEŠ ?

Občinski komite LMS je razpisal tekmovanje med mladinskimi aktivisti. Ne pozabite! V prihodnji številki "NOVEGA OBSOTELJA" bomo objavili vrstni red tekmovalnih uspehov. Tekmujte!

Občinski komite ob enem poziva mladinske aktiviste, da ne bi pozabili na delovno brigado, ki bo septembra odšla na avtocesto. Tista bo za vas priredila vrsto tečajev, ki vam bodo koristili v življenju.

traktorski
živinorejski
zidarski
radioamaterski
krojaški

kolesarski
motorski
fotoamaterski
kinooperaterski
šiviljski

Z udeležbo v MDB koristite sebi, in skupnosti, mladi tovariši!
Odločite se !

MLADI KOZJANI

Kaj dela mladina v Kozjem? To vprašanje si je zastavil Peter Marinšek iz Kozjega, ki nam je v obširnem pismu opisal življenje mladih Kozjanov. Prav veseli smo vašega pisma, tovariš Peter, lepa hvala! Obširno je, toda nič **ne** de: objavili bomo najvažnejše.

- Kozjanska mladina dela živahno. Prav kar se pripravljajo na oddajo "Pokaži kaj znaš?", ki bo 20.maja ob 20 uri v Kozjem. Mladi Kozjani vabijo svoje vrstnike iz ostalih krajev, da se prijavijo in skušajo v počastitev Dneva mladosti v Kozjem pokazati, kaj znajo.
- Precej dolgo mladina v Kozjem ni uprizorila nobene igre, zdaj pa se naglo pripravljajo na uprizoritev sodobne komedije, s katero bi se radi udeležili tekmovanja mladinskih dramskih skupin. Obili sreče, mladi Kozjani!
- Pred kratkim so razvili tudi "Tribuno mladih", preko katere bi se naj izpopolnjevali in razgledovali po svetu. Pravijo, da bodo imeli mesečno predavanja, če pa bo zanimanje večje, pa pogosteje. Vsekakor bi bilo prav, da bi izdelali primeren delovni načrt.
- Zelo nerodno pa je to, če se dogaja tako, kot se je pri predavstvu, ki ga je pripravil Klub OZN v Kozjem, katerega se je udeležilo samo 7 mladincev. "S poti po Sovjetski zvezi", to je vendar zanimivo, toda mladi Kozjani niso prisluhnili. Res pa je še to, da tako predavanje ni namenjeno samo mladim, temveč tudi ostalim občanom. Kozjani, ali vas širši svet ne zanima? Tega skoraj ne moremo razumeti!
- Kozjanska mladina se je pogovarjala tudi o delovnih akcijah. Podrobnega delovnega načrta še niso pripravili, vendar menijo, da bodo pomagali graditi športno igrišče in kopaljšče.
- Mladinska organizacija v Kozjem ima vrsto odprtih vprašanj, ki jih ne more rešiti. Doslej so uporabljali prostor v nekdanji Podlinškovi gostilni, kar pa ni dovolj. Zelo si želijo, da bi si skupno s SZDL uredili klubski prostor. V Kozjem je precej mladine, toda dosti jih je še, ki se ne vključijo v mladinsko organizacijo. Zato bi se morali bolj pobrigati: pritegnili pa jih bodo samo s pestrim in razgibanim delom v aktivu!

IMATE PRIHRANKE ?

Če imate prihranke, ne imejte jih doma. Najbolj varno so spravljene pri banki. Podružnica Komunalne banke Celje v Smarju pri Jelšah posluje odslej ob sredah tudi popoldne, da bi vam ustregla. Izkoristite ugodno priložnost!

ZA ZDRAVSTVENO IN DELOVNO ZAŠČITO
OBČANOV

V razvoju naše družbe, se izredno močno uveljavljajo prav socialne službe. Vsakemu delovnemu človeku je potrebno zagotoviti varnost, delovno in zdravstveno zaščito, da ne bo, kot je to nekoč, s strahom pričakoval starosti. Pri tem pa je potrebno razvijati preventivno službo, ko je potrebno izboljševati varnost na delovnem mestu, odstranjevati pogoje za žarišča bolezni prav povsod, pomagati družinam, onemoglim, in validom, razvijati ustanove, ki vršijo te službe.

Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Celju vodi zdravstveno zavarovanje, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, urejuje stroške dodatke in kmetijsko zavarovanje. V Rogški Slatini je podružnica tega zavoda, ki urejuje socialno-zavarovalne zadeve za šmarsko občino.

K o l i k o je zavarovancev na Šmarskem?

V šmarski občini je 4.305 aktivnih zavarovancev in sicer . 2.603 moški in 1,702 ženski. Pri zasebnikih je 272 aktivnih zavarovancev. Če pa prištejemo še družinske zavarovance in upravičence kmetijskega zavarovanja, ugotovimo, da je zavarovanih 29.200 šmarskih občanov. Skoraj vsi občani pa bodo pridobili splošne ali delne pravice iz zdravstvenega zavarovanja ko bodo z zakonom o zavarovanju zasebnih obrtnikov zavarovali tudi obrtnike.

Z a zdravstveno in delovno zaščito občanov potrebujejo veliko sredstev. Nosilci zdravstvenega zavarovanja so lani vplačali v sklad 176.084.500 din, vsi dohodki od kmečkega zavarovanja v občini so nanесли 43,650.000.- din , v celoti pa je bilo 304,774.608.- din dohodkov, kar pa pokriva komaj 48% vseh izdatkov, ki jih ima socialno zavarovanje v šmarski občini. Izdatki za uživalce pravic kmečkega zavarovanja so dosegli 84,740.108.- din, v celoti pa je bilo 633,616.000.- din izdatkov iz skladov socialnega zavarovanja. To so številke, ob katerih se je potrebno zamisliti. Lahko bi rekli, da zajemajo izdatki socialnega zavarovanja 37% predvidenega narodnega dohodka občine, medtem ko dohodki samo 17%. Doslej so razliko pokrivali iz skladov pri republiškem zavodu za socialno zavarovanje.

Z aprilom lanskega leta so se odnosi med socialnim zavarovanjem kot plačnikom in zdravstveno službo kot izvrševalcem zdravstvenih uslug bistveno spremenili. Zdravstveni zavodi so prešli na samoupravljanje. Oblikovali so lastne sklade in zbirajo sredstva, da z njimi urejujejo svoje notranje življenje. To je vodilo k temu, da so pričeli sklepati posebne pogodbe. Pogodbe, ki jih je zavod za socialno zavarovanje sklenil z zdravstvenimi zavodi, so zajele:

- ambulatne preglede in storitve,
- babiške storitve in preglede porodnic,
- obiske zdravnikov na domu,
- injekcije,
- specialistične preglede in storitve,
- prevoze z rešilnim avtomobilom.

Posamezen zdravstveni dom je prejel pavšal po številu zaposlenih zavarovancev, ki delajo na njegovem območju, ter za njihove svojce in upokoјence.

Zdravstvena služba bo vsekakor morala izdelati podrobne načrte za uresničevanje zdravstvenega varstva, ki bodo pogoјeni s potrebami določenega področja, toda tudi z gospodarskimi osnovami, ki so v občini. Novi predpisi o finansiranju socialnega zavarovanja predvidevajo namreč posebne fonde zdravstvenega zavarovanja po komunalnih skupnostih in v okviru teh fondov, formiranih iz ustvarjene mase osebnih dohodkov, bo podlaga za predpis prispevkov za socialno zavarovanje.

N e s r e č e p r i d e l u

Lani je bilo 339 nesreč pri delu. Ponesrečilo se je 264 moških in 75 žensk. V odstotku povedano odpade na zaposlene moške 71% in na zaposlene ženske 29% nezgod. Sorazmerno največ nezgod se je pripetilo v gozdarstvu, industriji in gradbeništvu. Prav bi bilo, da bi delovni kolektivi sami poglobljeno razpravljali o nezgodnih primerih in poiskali vzroke ter tako prispevali k delovni zaščiti. Zanimivo je pogledati še, kako so se zvrščale nesreče po dnevih v tednu. Največ nesreč je bilo po ponedeljkih in to v prvih štirih urah dela, kar pomeni, da se delavci preko nedelje niso primerno odpočili. V mnogih primerih je nezgodi krepko botroval še alkohol. Obratno pa so pri ženskah nesreče najbolj po redke, pogostejše pa so proti koncu tedna, čemer je dejansko vzrok v naraščajoči utrujenosti. Prav gotovo pa bi morali to še temeljito proučiti in ugotoviti temeljne vzroke, ki bi jih bilo potrebno odpravljati s prizadevanjem celotnih delovnih kolektivov.

Kaj so storili na šmarskem za delovno zaščito?

Kaj so storili na šmarskem za delovno zaščito?

V preteklem letu so vložili za izboljšanje delovne zaščite 31,500.000. - din sredstev. Največ sredstev za to so vložili v steklarni "Boris Kidrič", Gradbenem podjetju v Rogški Slatini, tekstilnem obratu v Kozjem in pri železniškem transportnem podjetju. O zaščiti zaposlenih na delovnih mestih so pogostokrat razpravljali na sejah delavskih svetov in upravnih odborov.

In koliko je stalo zdravljenje bolnikov? Polnih 224.500.000. din, ki jih je morala dati družba. Pomislite še na invalide, na družine! Vsekakor je potrebno napeti vse sile za to, da se izboljša delovna zaščita in tako vedno uspešneje preprečujejo nezgode.

V službi socialnega zavarovanja so predvidene korenite spremembe, ki bodo vplivale na samo organizacijo zavarovanja, si stem finansiranja in na zdravstveno zavarovanje. Oblikovali naj bi se komunalni zavodi z bolj razvitim družbenim upravljanjem, kjer bi se izdatneje uveljavili zavarovanci. Delovni kolektivi, gospodarske organizacije in ustanove naj bodo materialno zainteresirane pri vseh vprašanjih v zvezi z zdravljenjem zavarovancev, bolezensko odsotnostjo in na uveljavljanju pravic do denarnih nadomestil v času boleznih. Poleg obveznega zavarovanja bo mogoče vzporedno z možnostmi sklada na posameznih področjih tudi prostovoljno zdravstveno zavarovanje. Posamezni skladi naj po predvidenem sistemu čim bolj samostojno razpolagajo s sredstvi, ki so namenjena za preventivno zdravstveno zaščito in izgradnjo zdravstvenih domov. O tem temeljito razpravljajo povsod in so pred nedavnim spregovorili tudi na seji občinskega odbora SZDL v Šmarju pri Jelšah.

PEVSKA REVIJA V BISTRICI OB SOTLI

Mladinsko petje dosega vsako leto večji razmah, kar je edino pravilno. Tudi letos se bo pomerilo 11 pionirskih pevskih zborov na občinski reviji, ki bo v nedeljo, 13. maja, v Bistrici ob Sotli. Nastopilo bo okrog 1.000 mladih pevcev. Zbori bodo potovali na revijo z motornim vlakom, ki krene okrog 8,15 iz Šmarja pri Jelšah. Pričetek revije bo v Zadružni dvorani od 10,30 uri, tako da se bodo pevci lahko vračali iz Kumrovc z vlakom okrog 16 ure. Občani, obiščite revijo, prisluhnite mladim pevcem, ki vam bodo približali lepo slovensko pesem! Najboljši zbor se bo 26. maja udeležil okrajne revije mladinskih pevskih zborov v Celju.

POKAŽI KAJ ZNAŠ ?

Mladinski aktiv Kozje pripravlja v nedeljo 20. maja ob 20 uri priljubljeno oddajo "Pokaži kaj znaš?". Mladinke in mladinci prijavite se, čakajo vas lepe nagrade, na naslov: Aktiv LMS Kozje. Prireditev bo v okviru proslavljanja Dneva mladosti.

Z OBISKOV PRI ŠMARSKIH SVOBODAH IN PROSVETNIH DRUŠTVIH

V prvi polovici aprila so člani Občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev Šmarje pri Jelšah obiskali društva in knjižnice v šmarski občini in se seznanili s njihovim delom in problemi.

Na področju občine je 16 prosvetnih društev in 3 Svobode. Prosvetno delo usmerjajo naslednji sosveti:

- dramsko,
- za klubsko življenje,
- za vokalno glasbo,
- za instrumentalno glasbo,
- šahovski in
- lutkovni sosvet.

Dejavnost v večini društev /kjer so pogoji za delo/ je zadovoljiva. Dramske skupine nastudirajo v zimskem času vsaj po eno dramsko delo. V glavnem so to komedije, za katere je podeželjsko ljudstvo še posebno navdušeno, lotili pa so se tudi resnejših del, kot so: "Dogodek v tramvaju", "Ko bi padli oživeli", "Svet brez sovražstva" in podobno.

V večjih središčih /Šmarje, Kozje, Rogaska Slatina/ imajo dramske aktivne za pionirje in mladino, razgibana pa je tudi lutkovna dejavnost v Bistrici ob Sotli, Podčetrtku in Rogasški Slatini.

Društva nimajo lastnih dvoran, ponekod pa sploh nobenih prostorov, kjer bi se lahko zadrževali, kot n.pr. v Lesičnem. Klubsko življenje se razvija v glavnem ob televiziji, kjer so brez izdelanih programov in pri šahiranju.

Programi dela niso najbolj premišljeno izdelani in marsikje jih sploh nimajo. Poslužujejo se še v večini primerov starih klasičnih oblik dela, ki največkrat niso več primerne.

Društva naj bi se ne omejila samo na aktivne člane, temveč tudi na podperne. Med aktivne člane bi lahko vključili vse tiste, ki na kakršen koli način sodelujejo in to so: člani knjižnic, člani klubov in vseh sekcij, tudi člani pionirskih pevskih zborov in ostalih sekcij od katerih naj pobirajo številni dinar. V večjih društvih bi naj člani odbora obiskovali sekcije, jih vzpodbujali pri njihovem delu in bili z njimi v stalnem stiku.

Blagajniško poslovanje je skoraj pri vseh društvih akupno. Ob obiskih smo svetovali, da bi naj v društvih, kjer je več sekcij, vodili blagajniki kartotečno blagajno po sekcijah, kjer naj bo razvidno kolikšen je njihov dohodek, s katerimi naj sekcije razpolagajo same, seveda, sporazumno z upravnim odborom.

Vse premalo pritegujejo v dejavnost mladino, prav tako pa tudi v odbore, saj marsikje sestavljajo članstvo odbornikov samo starejši ljudje. Dejavnosti ni v Vinskem vrhu, Lesičnem /kjer nimajo sploh nobenih prostorov/, v Olimju, kjer je bila do nedavnega samo ena prosvetna delavka, ki dejavnosti ni mogla poživeti. V P o l j u ob S o t l i, S o d n i v a s i in P r i s t a v i nismo našli nikogar, ki bi nam dal podatke, čeprav smo jih o našem prihodu pravočasno obvestili.

V K o z j e m niso osnovali novega odbora po odhodu prejšnjega predsednika društva, toda dejavnost vseeno ni zaspala. Vsekakor smo jim priporočali, naj odbor organizacijsko uredijo. Programa dela nimajo in bi bilo prav, da ga skrbno izdelajo.

Prijetno so nas presenetili v S l a d k i g o r i z nastopom pionirskega pevskega zbora, ki nam je zapel ubrano nekaj narodnih pesmi.

Najbolj živahna dejavnost je v B i s t r i c i ob S o t l i in P o d č e t r t k u. Zadnji čas so se precej razgibali tudi v Š m a r j u, delovni pa so še v V i r š t a n j u. V R o g a š k i S l a t i n i bo nujno sklicati razširjeno sejo, poživeti in pomladiti odbor, saj deluje samo še v steklarni " B o r i s K i d r i č", kjer imajo moški pevski zbor in godbo na pihala ter knjižnico, ki zasluži prav posebno zahvalo.

L.M.

S tem sestavkom odgovarja občinska zveza Svobod in prosvetnih društev na vprašanje, ki smo ga zastavili v 4. številki "Novega Obsotelja". Zeleli bi, da bi občani sami spraševali še kaj več. Nedvomno se vsak dan srečujete s problemi, ki vas zanimajo, vprašajte skušali vam bomo odgovoriti. Pa tudi odgovore napišite, vaše mnenje in predloge, vsega bomo veselili.

ODBOR ZA DELOVNE AKCIJE

Izvršni odbor pri Občinskem odboru SZDL je razpravljajal o delovnih akcijah, ki se naj jih udeleži mladina in občani. Posebna mladinska brigada bo verjetno sodelovala pri gradnji avto-cesta Celje-Rogaška Slatina. Prav pa bi bilo, če bi občani še v večjem obsegu s prostovoljnim delom pomagali reševati komunalna vprašanja v občini, ki so dokaj zamotana. Izvršni odbor je imenoval poseben Odbor za delovne akcije, ki naj koordinira delo z družbenim planom, stvarno in v skladu s potrebami. Za predsednika Odbora za delovne akcije je bil imenovan tovariš Milan Č r e p i n š e k.

MLEKARSTVO NA ŠMARSKEM

Ena važnih, lahko rečemo temeljnih zvrsti kmetijstva na področju šmarske občine je vsekakor živinoreja. Doslej, ko smo že mnogo govorili o nujnosti izboljšanja živinoreje, smo vedno razumevali pod tem prvenstveno le vzrejo goveda za zakol in kot plemensko živino. Zelo pomankljivo pa je to, da najčešče spregledamo mlečno proizvodnjo, ko govorimo o živinoreji.

Že nekdanj, pa tudi še danes, je proizvodnja mleka po količini in po vrednosti izredno važen proizvod živinoreje. To nam potrjuje proizvedena količina mleka, pa tudi odkupljene količine in te ravno dokazujejo, da so naši živinorejci tudi v tem pogledu blagovni proizvajalci. Mlečna proizvodnja bo imela tudi še v bodoče zelo važno mesto v našem kmetijstvu - in to v socialističnem sektorju kakor tudi pri individualnih proizvajalcih. Osnova k povečani proizvodnji mleka je v izbiri dobrih krav molznic in v pridelovanju zadostnih količin zelene krme in ostalih krmil. To dosegajo naši kmetijski proizvajalci z uvedbo najsodobnejših agrotehničnih mer. Iz tega sledi, da se med ostalim veča tudi stalež krav molznic, s tem pa vzporedno naraščajo tudi količine mleka. Tu nastaja vprašanje, kam plasirati vse tržne viške tega kmetijskega proizvoda.

Šmarska občina in šmarska zadruga so se ob tem zavedale, kako nujno je organizirati odkup in predelavo mleka in tako zagotoviti proizvajalcu reden in dober plasman njegovega proizvoda. Zategadelj je bilo potrebno v Šmarju zgraditi novo mlekarno, ki je v stanju, da prevzame vse tržne viške mleka s svojega področja. V Šmarju je sicer že prej bila manjša mlekarna z dnevno kapaciteto do 2.000 ltr. mleka, katera je v preteklih desetletjih zadostovala takratni ponudbi, vendar tega ne bi zmogla danes, ko gremo v načrtno povečanje proizvodnje. Na potrebo gradnje nove mlekarne v Šmarju je takratni upravnik mlekarne tov. Avgust K o v a č i č pravočasno opozoril svojo zadrugo in upravne oblasti ter s svojo iniciativo in požrtvovalnostjo veliko pripomogel, da je v občini danes sodobna mlekarna. Julija meseca preteklega leta se je kolektiv šmarske mlekarne že preselil v novo mlekarno, v kateri dela pod mnogo boljšimi pogoji in uspeva v izdelavi kvalitetnejših mlečnih izdelkov.

Z mesecem januarjem letošnjega leta sta se pripojili k šmarski mlekarni še ostali mlekarne s področja šmarske občine: mlekarna v Kozjem in mlekarna v Bistrici ob Sotli. S tem imamo v šmarski občini samo eno mlekarno s tremi predelovalnimi obrati. Šmarska mlekarna je samostojen obrat Kmetijske zadruge Šmarje, s tem ima svoj lasten žiro račun in svoje delavsko upravljanje. Kolektiv mlekarne si je izdelal tudi svoj proizvodnji plan za leto 1962. Iz tega plana je razvidno, da bo mlekarna odkupila in predelala 2,406.000 ltr. mleka

s tem pa proizvedla 199.000 kg polmastnega sira in 32.000 kg prvovrstnega surovega masla, vse skupaj v vrednosti cca 140.000.000.- din. Plan je v primerjavi z lanskoletno realizacijo zelo povečan, saj je ta bila le 82,600.000.- dinarjev. Zadrúžna mlekarina v Smarju pri Jelšah je poleg že prej omenjenega razširila svoje odkupno območje na del šentjurske občine in na del Hrvatskega Žagorja. Tako mora prevoziti mlekarina s svojimi šestimi kamijoni dnevno ob zbiranju mleka cca 360 km. Prav ta podatek nam nazorno prikazuje obširnost območja šmarske zadrúžne mlekarne.

Ne samo o odkupu in predelavi mleka, temveč tudi o prodaji mlečnih izdelkov je potrebno govoriti. Šmarska mlekarina ima v tem pogledu dobro organizirano prodajo, saj prodaja svoje izdelke v vse kraje Slovenije - razen na Gorenjsko in Prekmurje. To ji uspeva, ker je lahko konkurenčna s kvaliteto svojih izdelkov: sir grojer, trapist, topljeni sir in prvovrstno surovo maslo. Kolektiv ima v programu pričeti tudi s proizvodnjo emendolskega sira.

V širšem merilu pa ugotavljamo, da potrošnja mlečnih izdelkov ne narašča sorazmerno s povečano proizvodnjo mleka. Dejstvo je to, da naš delovni človek še vedno premalo uživa mleko in mlečne proizvode, dasiravno bi morali biti ti obvezno sestavni del njegove prehrane. Zato je nujno približati to prehrano našemu človeku in ne bi smelo biti prodajalne niti gostinskega obrata, kjer ne bi vsakodnevno lahko nudili potrošniku mlečne proizvode. Družbena prehrana, predvsem pa delavske menze, že danes v precejšnji meri nudijo članom svojega kolektiva mlečne proizvode, kar se pozitivno odraža v pravilni prehrani delovnega človeka in je s tem dan pogoj za večjo storilnost pri delu in za ohranitev zdravega organizma človeka.

T.N.

SEMINAR ZA PREDSEDNIKE

Pred dnevi so se v prostorih I. osnovne šole v Rogaški Slatini zbrali predsedniki krajevnih organizacij SZDL. Delavska univerza jim je pripravila seminar o vodenju in pripravljanju sestankov, o čemer je predaval tovariš Kleč iz Celja. Popoldne pa jih je obiskal še sekretar Okrajnega odbora SZDL Celje Božo Lukman in razpravljajal o delu organizacije. V kratkem bodo predsedniki obiskali še enodnevni seminar.

POMAGAJTE ŠOLI !

V Smarju pri Jelšah nameravajo popraviti šolo. Sredstev ni dovolj, zato so starši odločili, da bodo pomagali. Mnogi so doslej že prispevali nekaj denarja in lesa. Pomagajte šoli!

ŠMARSKE KNJIŽNICE

Pri občinski zvezi Svobod in prosvetnih društev deluje svet za knjižnice, ki ga vodi tovarišica Ljudmila Jan. Pred kratkim so obiskali vsa prosvetna društva, da bi ugotovili pogoje, v katerih živijo knjižnice. O tem piše tovarišica Janova Tako:

- O knjižnicah bi se bilo resnično potrebno temeljito pogovoriti. Ljudske knjižnice imajo za seboj že dolgo razvojno pot in so bile pri izobraževanju našega ljudstva vsekakor zelo važne. Pri nas so svoje kulturno poslanstvo izvršile toda še danes so potrebne. Vsaka knjižnica ima namen seznaniti državljane o tekočih kulturnih spremembah, o političnem in gospodarskem napredku narodov in držav. Naši ljudje morajo veliko čitati, če hočejo biti primerno razgledani če se hočejo dejansko uveljavljati kot proizvajalci in samoupravljavci.

Knjiga je današnjemu človeku potrebna, knjiga mu ni samo prijateljica, knjiga mu je lahko življenjski vodnik. Ob tem pa se vprašajmo, če imamo pogoje, da dobimo v roke vse knjige, ki so na knjižnem trgu in bi jih želeli prebrati? Posameznik tega ne zmore, toda knjižnica bi to morala imeti. Kako je v šmarski občini? Knjižnice že nekaj let sem nimajo sredstev, da bi nabavljale knjige. Izposojnina je skromna in s tistimi sredstvi knjižnice ne morejo kriti niti režije. Knjižnice po naših vaseh uspevajo, kakor se pač znajde knjižničar sam. Viri dohodkov so lahko zelo pestri in sicer od podjetij, družbenih organizacij, krajevnih prireditev in podobnega. Knjige so zelo drage, zato je težko zbrati primerno količino denarja.

V naših knjižnicah je okrog 80% leposlovnih knjig, prav pa bi bilo, če bi to razmerje približali evropskemu merilu, kjer je 24% mladinskih del, 46% leposlovnih knjig in 30% poljudnoznanstvene književnosti. Zdaj bi morali knjige temeljito še enkrat pregledati, jih strokovno oceniti ter izločiti tisto, kar v knjižnico več ne spada. Seveda, potem bi morali nabaviti knjige, ki jih potrebujemo.

Kako to storiti? V občini Šmarje pri Jelšah smo se odločili za osrednjo potujočo knjižnico. V knjižnih kovčkih /Toko-Domžale/, ki sprejmejo do 100 knjig, bi knjige potovale od vasi do vasi. Tako bi vsak kraj dobival občasno novejšo in pestrejšo izbiro knjig. Potrebovali pa bi precej kovčkov, saj imamo v občini 26 takih središč, kjer bi morala posloovati knjižnica. Tako bi potrebovali okrog 23 kovčkov. Če računamo, da bi dali v vsak kovček saj za din 50.000.- knjig, a kovček stane 30.000.- din, bi potrebovali 1.840.000.- din. To bomo omilili, če bomo centralno zbrali knjige, ki so sedaj raztresene po skromnih ljudskih knjižnicah, in si tako že zagotovili mali knjižni fond. Ho-

teli smo to že urediti, zato smo sklicali v začetku februarja posvet knjižničarjev, toda udeležili so sega samo iz Sladke gore, Pilštanja, Kostrivnice in Bistrice ob Sotli. Osebnostno smo obiskali knjižnice v Sentvidu, Vinskem vrhu, Olimju, Podčetrteku, Podsredi, Kozjem, Lesičnem, Kristanvrhu, Sladki gori, Kostrivnici, Rogatcu in Rogaški Slatini. V mnogih primerih knjižnice sploh ne delujejo. V Rogaški Slatini tam je najbolj oviskana in najobsežnejša knjižnica, saj ima okrog 1600 stalnih bravcev in to prvenstveno iz okolice. Knjižnica v Rogatcu ima 1916 knjig, v Bistrici ob Sotli 907 in na Pilštanju 886 knjig. Ostale knjižnice so več ali manj dlaborne. Upamo, da bo letos vendarle zaživela. Prav bi bilo da bi se zanjo zavzeli vsi občani, podjetja in organizacije.

L.J.

LEPO PRAZNOVANJE 1. MAJA V ROGATCU

Rogatec s sosednjo Stražo je izrazito delavsko naselje. Predstavniki množičnih organizacij tega področja so na skupnem sestanku, ki ga je v ta namen sklicala krajevna organizacija SZDL Rogatec, sklenili, da se proslava v čast 1. maja vrši že 27. aprila zvečer, tako da bi delovni kolektivi in posamezniki lahko praznične dni izkoristili v zelenju prebujajoče se narave.

Program proslave je bil prijetno pester. Zvečer je na trgu izvajala godba na pihala iz tovarne stekla Straža koncert. V veliki dvorani, je bila slovesna akademija, na kateri sta govorila predsednik krajevnih organizacij SZDL Rogatec tov. Adrinek Robert in tajnik SZDL Straža tov. Brezinščak Drago. Učenci slovesno-hrvaške šole v Rogatcu pod vodstvom tov. Erjavec Helene in moškega pevskega zboru KPD Rogatec-Straža pod vodstvom tov. Firer Ivana sta izredno lepo zapela.

Na sam praznik 1. maja so že ob štirih zjutraj odmevali čez streli težkih možnarjev. Pod mlajem sredi trga, katerega je že po tradiciji postavilo prostovoljno gasilsko društvo Rogatec, je tržane budila v praznične dni z veselimi zvoki koračnic, partizanskih in narodnih pesmi, tamburaška skupina pozneje pa godba na pihala tovarne Straža. Koncert je trajal vse do sedme ure in se tako prelil z veseljem in sproščenostjo živo pisanih skupin izletnikov, ki so v obeh prazničnih dneh prihajale skozi okrašen trg po poti na Donačko goro in v zeleno okolico.

F.Š.

KRAJEVNI ORGANIZACIJI SZDL ŠMARJE PRI JELSAH !
ZAKAJ OB PRAZNIKU DELA NI BILO V ŠMARJU, SEDEŽU OBČINE,
NOBENE PRVOMAJSKE PROSLAVE ?

K O Z J E

/zapisek za naše šolarje/

Ob reki Bistrici - glavnem desnem pritoku Sotle - leži na dokaj razprostranjenem ploskem dnu pod Bredičem, Vetrnikom in Kozjakom ter K o z j e. Po nastanku je manjši kot trg Pilštanj, ki ga omenja v virih šele v letu 1404 in Podsreda ki je omenjena že v letu 1377.

Prvotni kozjanski grad, ki je danes ves v razvalinah in so ostali samo še bežni sledovi, spada med najstarejše gradove severnega dela Slovenije, saj se omenja prvič l. 1016. v darovalnem pismu cesarja Henrika II, ki naj bi v Bambergu daroval koroškemu grofu Viljemu "Villa Traskendorf", kar je verjetno kasnejši "Trachenburg" odnosno "Drachenburg", kar se je imenovalo gospodstvo in po njem tudi kraj. Grad je bil že zgodaj razvalina, saj ga omenjajo v nekaterih virih v letih 1680-1690 že kot razpadajoče razvaline in je torej verjetno, da je bil ta grad že okoli 100 let zapuščen, vendar je bil že za časa sedmega vpada Turkov na Štajersko 1476 še obljuden. Kasneje so sezidali nižje pri cerkvi nov grad, o katerem pa danes ni več sledu. Zadnji - tretji grad - ki je star že čez 100 let, je še zelo dobro ohranjen ter je verjetno pripomogel, da se v Kozje že 1855 premestil sedež sodnega okraja. Od 1955 leta dalje je v tem poslopju tekstilni obrat "Kozjanke" zaposlenih okoli 100 delavcev. V kraju je še skromna žaga in opekarna. Zaradi oddaljenosti ostalih prometnih središč /od Celja 37 km, Brestanice 22 km Šmarja pri Jelšah 27 km/, se trg v preteklosti ni mogel razvijati.

Verjetno so se že leta 1515 tod bili slovenski kmečki puntarji. 7. januarja 1573 je pripeljal uporne kmete Ilija Gregorič preko Planine in Pilštanja skozi Kozje proti Bistrici ob Sotli. Kmalu na to 1578 in kasneje od 1645 - 1647 so trpeli prebivalci na Kozjanskem za kugo, ki je prebivalstvo precej razredčila. 1809 so se v Kozjem dan za dnem ustavljal Francozi, ki so zapuščali Štajersko.

V času NOB pa so se tudi ti zaostali kraji zablestili. V gostih temnih gozdovih, predvsem na Vetrniku, so bilo zatočišča naših borcev.

V sosednjem zaselku "Šonovo" so se pri posestniku Oprešniku Ivanu in Ivanu Mačku že leta 1941/42 sestajali zavedni Kozjani, ki so pripravljali odpor proti okupatorju, vendar so bili izdani. Nekateri udeleženci so bili ustreljeni v Mariboru, njihovi svojci pa odpeljani v razna nemška taborišča.

Prebivalci iz Vrenske gorce in Buč so bili v tkzv. izseljeniškem pasu ter so jih Nemci spočetka odpeljali v Srbijo in razne druge kraje Nemčije, največ pa v Šlezijo. Njihove domove in gospodarstva so zasedli nemški Kočevarji in pozneje še Besarabci.

Na Vetrniku v zaselku "Pokonjek" pa je bila pri "Partizanski mami" Klavžerjevi Urški najmočnejša kurirska postaja. Od tod so vodile poti na Planino, Jurklošter, Rudnico, Reštanj in tudi na Hrvatsko. Eden najhrabrejših in hkrati najmlajših kurirjev je bil 14 letni fantič Marjan Grabrič.

Prve volitve v OF so se vršile že leta 1943 v naselju Belo pri posestniku Jožetu Rupretu.

Manjše akcije so bile v jeseni leta 1942, ko je brežiška četa minirala manjšo elektrarno v Bistergrabnu, oddaljenem nekaj sto metrov iz Kozjega. V noči od 6.-7. februarja 1944 je udarila preko Sotle slavna XIV.divizija, ki je šla iz Polja ob Sotli ob Buči do vasi Buč in naprej po cesti do odcepa na Zeče, kjer se je spopadla z nemško zasedo. Tu sta padla dva borca in kraju bitke stoji danes spomenik. Divizija je nadaljevala svoj pohod čez Zeče, Klake proti Pilštanju in naprej.

Domači partizani Kozjanskega odreda so vzporedno s sodelovanjem XIII. brigade, dela XIV.divizije, dne 9.septembra 1944 napadli in likvidirali nemško postajanko v Kozjem ter Podčetrtku. Pri teh akcijah so ujeli 140 sovražnikov, mnogo pa jih je tudi padlo. Obe postojanki so minirali in zažgali. Vsi sovražniki, ki se niso predali, so zgoreli. Kozje je bilo svobodno do 10.decembra 1944. Ta dan so Nemci, ki so jim prišli na pomoč ustaši iz Hrvatske, ponovno udarili na naše ozemlje ter požigali, ropali in morili tukajšnje prebivalstvo. V svojem divjem besu so ustrelili ali zaklali Angelo Kunej, Antona Brgleza in ženo Uršulo, Jožeta Kladoška, Franca Rogina in ženo Marijo ter Sinkovičevo mamo.

Kruti pohod je vodil nemški župan Steuber, doma iz Gornje Stajerske. Le tega sta v maju 1945 aretirala neustrašena borca NOV Beno Božiček, ki je danes upravnik združnega obrata "Bohor" v Kozjem ter Alojzij Agrež. Predala sta ga narodno-osvobodilni oblasti, kjer je prejel zaslužen kaznen.

Danes tudi Kozje svobodno diha. Avtobusi vozijo na vse smeri razvija pa se posebno kmetijstvo, kjer uvajajo črni ribez in simentalsko govedo.

M.K.

POSVET O PRAVILNIKI

Pred kratkim se je sestel sekretariat aktiva prosvetnih delavcev, da je proučil predlog pravilnika o nagrajevanju prosvetnih delavcev. Osnutek je podal Franci Bizjak, šolski upravitelj iz Kozja. Posvetu so prisostvovali še okrajni prosvetni svetovalec Franc Zupanc, predsednik občinskega odbora SZDL Milan Črepinšek in tajnik občinskega ljudskega odbora Slavko Zupanc. V prihodnjih dneh bodo o predlogu pravilnika razpravljali še prosvetni kolektivi.

TRI VPRASANJA IZ KOZJANSKEGA

Tovariš Jakob LESKOVŠEK iz Lesičnega bi rad zvedel troje. Prvo, kar ga zanima, pa verjetno tudi ostale občane, je vprašanje sejmov. "V Podčetrtku, Bistrici ob Sotli in na Pilštanju so bili sloviti sejmi za plemensko govedo, ki so bili vsekakor močno obiskani. Kmetje še danes priženo živino na semenj, jo prodajajo in zamenjujejo, toda brez vsake veterinarske komisije. Na sejmišču ni niti zastopnika občinskega LO niti miličnika, ki bi skrbel za red. Čudim se, da se občine, ki so gospodarsko močnejše, bolj pobrigajo za sredstva nam pa tako izpod nosa odpeleš marsikateri tisočak, ki bi ga tako nujno potrebovali za popravilo cest, za občinski proračun in drugo. Kaj mislijo o tem naši odgovorni predstavniki?"

- Sejmi so v splošnem odklonjeni, ker vsebujejo prvine starih kapitalističnih družbenih odnosov. Prav ob sejmih se je razvijalo mešetarstvo, oderuštvo. Če se sejmi ponekod še vršijo, to ni pravilno. Ti so brez veterinarskega in tržnega nadzorstva in bi jih bilo potrebno odločneje preprečevati. Namesto sejmov so uvedeni zadružni dogoni, kamor kmet je dovajajo živino.

"Šola v Lesičnem, to je kričeče vprašanje! Na zborih volivcev smo slišali, da so predvideli za začetna dela 30 milijonov dinarjev in bi se moralo takoj v prvih spomladanskih dneh delati. Danes pa še vse spi, dragi občani! Človek dobi občutek, da se razvoj načrtno zavira, saj "gradimo" šolo že polnih 15 let, pa še nikjer ni ničesar. Vsako leto menjujejo načrte, kar pa ni nič drugega, kot nepotrebno razmetavanje z denarjem in zaradi tega se ovira gradbeno delo. Kako je vendar zdaj z gradnjo osnovne šole v Lesičnem?"

- Res je to, da je bilo za osnovno šolo v Lesičnem napravljenih že nekaj osnutkov gradbenega načrta. Lansko leto je bila občina vložila za gradnjo temeljev okrog 5 milijonov sredstev, ki so danes za družno izgubljeni. Lokacija, kakor so jo predvideli, ni primerna za gradnjo šole, ker je zemljišče plazovito. Če vprašamo kdo je odgovoren za tako stanje, lahko rečemo samo to, da v veliki meri občani v kraju samem. Skoraj pod določenim krajevnim pritiskom je bila sprejeta prav tista lokacija, ker so v kraju hoteli imeti šolo prav tam, čeprav so vedeli, da je teren dvomljiv. Tudi načrti, ki so jih predvidevali poprej, so se delali na zahteve ljudi v kraju, čeprav zanje ni bilo stvarnih pogojev. Nedvomno bi bilo nesmiselno v manjšem kraju, kot je Lesično, graditi razkošno šolo v vrednosti preko 100 milijonov. Opazili smo tudi, da število otrok vztrajno vpada, torej moramo gledati gospodarsko in zgraditi šolo, kakor jo terjajo pogoji v Lesičnem. Tako šolo pa bodo tam tudi dobili. Tovariš Leskovšek, ni prav, da govorite, kot bi nekdo namerano zaviral razvoj na Kozjanskem. Tja so bila vložena že ve-

lika sredstva in še bodo. Za napake, ki so se pojavile, pa so razlogi, ki smo jih že omenili. Če ne bi pred leti terjali tako drage in razkošne šole, bi jo danes na Lesičnem prav gotovo že imeli. Preden se gradi kakršenkoli objekt, je potrebno temeljito premisliti, če je gradnja v širšem obsegu dejansko družbeno upravičena.

"Ne bi rad samo kritiziral. Menim, da povem še to, kar bi bilo potrebno za razvoj partizanskega Kozjanskega. Vsi si želimo, da bi v občini osnovali še kakšne nove gospodarske zvrsti, o čemer smo na letošnjih zborih volivcev veliko razpravljali. Veste na Kozjanskem bi lahko odprli premogovnik. Na Senovem zmanjkuje premoga, pri nas na Kozjanskem pa smo v predaprilski Jugoslaviji imeli rudnik. Nekdanji šmarski srez je prav s tem premogom zalagal urade in šole. Med vojno so jame zasuli, toda morda se bi jih splačalo znova odpreti in preveriti, kakšne so zaloge. To bi nedvomno koristilo gospodarskemu razvoju občine in kozjanskim občanom. Kakšni bi bili pogoji za kozjanski premogovnik?"

- O premogovnikih na Kozjanskem, tovariš Leskovšek, bi težko dejali kaj odločnega. Geologi raziskujejo tudi Kozjansko in vsekakor bi ukrenili vse potrebno, če bodo ugotovili, da bi bilo gospodarsko upravičeno odpirati kakršenkoli rudnik. Zaenkrat takšnih podatkov nimamo in o tem ne moremo razpravljati.

SREDSTVA ZA ŠOLSTVO

V ponedeljek se je pod predsedstvom tovariša Antona Napasta sestal upravni odbor sklada za šolstvo šmarske občine. Letos bo sklad zbral okoli 188 milijonov sredstev. Upravni odbor je predvidel naslednjo razdelitev sredstev iz sklada za šolstvo:

- Zavodu za prosvetno pedagoško službo v Celju	4,500.000.-
- Šmarski Delavski univerzi	2,500.000.-
- Otroškemu vrtcu v Rogiški Slatini	1,800.000.-
- Osnovnim šolam, ki jih je 26	160,000.000.-

Poleg tega je predvideno za investicije 14,400.000.- din, od česar bodo odvedli samo za začetek gradnje osnovne šole v Lesičnem 10,000.000.- din. Osebni dohodki prosvetnih delavcev bodo predvidoma porasli glede na prejemke v lanskem decembru, povprečno za 22%. Čeprav so to velika sredstva, vendar še dosti premala, da bi lahko reševali materialne in investicijske probleme šmarskega šolstva. Odprto ostaja vprašanje gradnje tržiške osnovne šole v Rog. Slatini, učilnice v Kostivnici, obnove šolske stavbe v Smarju in še drugod. Občani skušajo s prispevki ponekod sami reševati to vprašanje, vendar brez družbene pomoči ne zmorejo. Upajo pa, da bodo nekaj sredstev vendar še dobili, da bi letos gradili prepotrebno četrto učilnico vsaj še v Kostivnici.

DELO - TO JE BOGASTVO

Skozi delo se oblikuje človek, prečiščuje svoj značaj in bogati. Mladina se skozi delo prav tako vzgaja, raste v dobre občane, člane naše socialistične družbe. V pretekli številki smo vprašali, če se šmarska mladina pripravlja na delovne akcije. Predsednik občinskega komiteja LMS Šmarje pri Jelšah Darko BIZJAK odgovarja:

- Delovne akcije so ena izmed oblik, ki so zelo pomembne v mladinski organizaciji. Na letni konferenci in na vseh poznejših sejah mladinskih vodstev v komuni, smo ugotovili, da so glede na gospodarsko nerazvitost občine postale delovne akcije nujno potrebne. Delovne akcije imajo poleg gospodarskega značaja še izreden vzgojen pomen. Pri mladih ljudeh razvijajo tovarištvo, kolektivizem, usposabljuje mladega človeka, da uspešneje premaguje napore in, kar je najvažnejše, vodi k pravilnemu pojmovanju vloge občana kot potrošnika in upravljavca komunalnih objektov.

Šmarska mladina je pripravljena na delovne akcije. Skupno z občinskim odborom SZDL, Občinsko zvezo za telesno vzgojo odborm JPI ter občinskim ljudskim odborm smo izdelali podroben načrt krajevnih delovnih akcij, ki ga v celoti posredujemo:

1. V okviru jugoslovanskih pionirskih iger smo v zvezi z akcijo za gradnjo športnih objektov sklenili, da pri vseh polnih osnovnih šolah šolski aktivni skupaj z zunanjo mladino zgradijo najbolj nujne športne objekte, ki so normalno delovanje šole in športnega društva potrebni. Za ta igrišča so pri občinski Zvezi za telesno vzgojo zagotovljene sredstva.
2. Mladina bo nad aljevala z delom pri gradnji športnih štadionov v Rogaški Slatini in Šmarju pri Jelšah. ter pri razširitvi športnega poligona v Kozjem. Za to delo so prvenstveno zadolženi aktivni v navedenih krajih, ki se bodo predvidoma združevali v večje delovne enote.
3. V juliju bo stalna mladinska brigada, v katero se bodo vključevali mladi iz vse občine, pomagala pri regulaciji potoka, ki teče skozi Šmarje.
5. Če bo investitor želel, bodo šmarski mladinci sodelovali tudi pri gradnji avto-ceste Celje-Rogaška Slatina.

To predvideva občinski program. Poleg tega pa imajo posamezni mladinski aktivni še lastne načrte, ki predvidevajo sodelovanje pri krajevnih delih. Tu se je potrebno temeljito pogovoriti s krajevnimi organizacijami SZDL, kjer bi vsi občani skupno reševali nekatere probleme, ki so v posameznih krajih. Tako so se n. pr. v Zibiki odločili za gradnjo ceste. Prav bi bilo, da bi mladini povsod pomagali tudi starejši občani in

bi se skupno lotevali delovnih akcij. Čistoča v kraju, slabe poti, vodovodi in podobno, to vprašanja, ki se porajajo povsod in so zanje odgovorni prvenstveno ljudje v kraju. Skušajmo bomo podpirati delovne akcije povsod, kjer bodo za to pogoji. Občani, sodelujte!

DRAGA KISLA VODA ?

OBČAN J.G. je na tribuno občanov poslal pismo, v katerem se upravičeno jezi na izredno drago kislavo vodo v šmarskem gostišču. Takole pravi: "V Beogradu sem pil kislavo vodo po 45.4. din. Verjemite, zelo me je presenetilo, da sem za isto kislavo vodo iz Rogaske Slatine plačal v šmarskem gostišču 77.- din. Tega ne morem razumeti, če pomislim, da voda izvira v naši občini in je zelo blizu. Kako bi se morali stroški za posredovalce dvigniti na razdalji 12 km tako visoko. Odgovorite, prosim, kako je to mogoče?"

Zvedeli smo, da rogaška nalivalnica posreduje vodo grosistom po 29 din. V celjski samopostrežbi potrošnik lahko kupi 1 ltr. kisla voda po 45 din, enako tudi v Beogradu. Povprašali smo še v šmarskem gostinskem podjetju, kjer so nam pojasnili, da ni nobenih predpisov, ki bi določali, po kakšni ceni bi morali prodajati potrošnikom.

Tovariš direktor POZENEL pa je pojasnil:

"Pri nas ni lahko. Prevzeli nismo dobre zapuščine, to lahko rečem. Gledati moramo, da se izkopljemo. Cen ne bomo mogli zniževati, temveč jih bomo za kakšen dinar še dvignili. No, kislava voda, to je nekaj drugega. Morda bi jo za kakšen dinar lahko ceneje prodajali. Imamo pa pri njej velike stroške. Embalaža ni primerna. V nalivalnici bi morali zapirati steklenice s plutovinastimi zamaški, toda zanje so pločevinasti vsekakor cenejši. Pri nas pa se zaradi težjega odpiranja odkrhne skoraj vsaka peta steklenica, ki je podjetje ne prevzame več in moramo zanje plačevati po 42.-. To moramo vsekakor kalkulirati."

Tak odgovor nas ni najbolj prepričal, ker navsezadnje velja jo isti pogoji tudi za Celjane in Beograjčane. To je težko razumeti, zato lahko razumemo, da je tovariš J.G. bil zelo ogorčen. Saj ni tako bistveno vprašanje kisla voda, važen je odnos do potrošnikov! Vsekakor tako visoka marža ni upravičena.

Občani, če opažate take in podobne anomalije kjerkoli, povprašajte, zanimajte se, čemu je tako! Poizvedovali bomo za vas.

Za vse pa tokrat sprašujemo:

TOVARIŠ TRŽNI INSPEKTOR! KAKO SE GIBLJEJO CENE V GOSTINSTVU ŠMARSKO OBČINE? PROSIMO? OBVESTITE OBČANE V PRIHODNJI ŠTEVILKI "NOVEGA OBSOTELJA" O TEM!

DELAVSKA UNIVERZA

Delavska univerza, občani, je neke vrste šola. Ne, ni obvezna in tudi ne vpisuje slušateljev. Delavska univerza je samostojen zavod, ki skrbi za to, da občani preko nje lahko poiščejo tisto znanje o gospodarskih, političnih, splošno izobrazbenih in strokovnih vedah, ki ga trenutno potrebujejo. Pa ne samo to. Delavska univerza pripravlja seminarje, tečaje, in celo šole za odrasle, kjer si le-ti lahko pridobijo višjo kvalifikacijo v stroki. Kaj je torej Delavska univerza? Servis! Da, neke vste servis, občani!

Kako pa deluje? Poglejmo! Pravkar so pričeli s seminarjem iz družbeno-ekonomske vzgoje za delavce steklarne v Rogaški Slatini. Ugotovili so, da je to potrebno. Pomenili so se z Delavsko univerzo, da bi njihovi delavci radi spoznali osnove družbenega razvoja, gospodarjenja v podjetju, samoupravljanja, delitve čistega dohodka, o čemer nimajo še jasnih pojmov. Da Delavska univerza je pripravila program, predvidela stroške, ki jih bo seminar terjal, ter to predložila podjetju. Pogodili so se in zdaj seminar teče. Brez denarja pa ne gre. Radodarna tetka Delavska univerza ne more biti, ker nima sredstev.

Vsi vemo, da je potrebna široka razgledanost za vse, če hočejo naši občani uspešno sodelovati v proizvodnji in upravljanju. Prav tako morajo poznati družbeni razvoj doma in po svetu. Prav pa je tudi, da se včasih poglobijo v neposredno gospodarsko problematiko v kmetijstvo, o čemer je potrebno pripraviti predavanje. Delavska univerza lahko to napravi. Ona ima svoj predavateljski aktiv in lahko vselej priskoči na pomoč, če je za to pravočasno naprošena. Po vaseh je včasih težko, ker pravijo, da nimajo sredstev. Pa tako hudi ni. Sodelovati je potrebno. Krajevne organizacije SZDL, prosvetna društva, mladinske organizacije in druge lahko skupno organizirajo predavanje o tem ali onem in ga tudi skupno plačajo. To se da napraviti, če se medsebojno aporazumejo.

Delavska univerza ima pogoje za to, da pripravi predavanje po naj sodobnejših metodah. Rada ustreže občanom, zato je tu. Organizacije, podjetja, društva, razmislite o izobraževanju, o potrebah, ki jih imate, in potrebah, ki z razvojem v naši družbi dnevno naraščajo, pa se pomenite z ljudmi na Delavski univerzi. Tam vam pripravijo potreben program, predavatelje, izvedejo predavanje, seminar ali tečaj, samo sredstva morate pripraviti.

Kaj še naj povemo? Delavska univerza v Šmarju pri Jelšah je pripravila program za seminar s prosvetnimi delavci, za predsednike krajevnih organizacij SZDL, za novoizvoljene organe družbenega samoupravljanja v podjetjih. Pri delavski univer-

zi delujejo štiri izobraževalni centri:

- za idejno-politično izobraževanje
- za družbeno-ekonomsko vzgojo
- za strokovno izobraževanje in
- za poljudno-znanstveno izobraževanje.

Občani, posvetujte se in predlagajte, kar menite, da bi Delavska univerza še delala. Prav veseli bomo vaših predlogov in pripomb!

Še to: Delavsko univerzo upravlja upravni odbor, ki mu predseduje Božo Fr a j m a n iz Rogaške Slatine. Sredstva ta dobiva, deloma z dotacijo občinskega ljudskega odbora, deloma pa s plačili za usluge, ki jih plačujejo naročniki predavanj oziroma seminarjev. Izobraževanje je danes potrebno, to občutite vsi. Delavska univerza vam bo pomagala! Organizacije, temeljito pripravite svoje delovne načrte, v katerih naj bo tudi izobraževanje!

SEMINAR ZA VES KOLEKTIV

V steklarni "Boris Kidrič" v Rogaški Slatini so pričeli z enotedenskim seminarjem iz družbeno-ekonomske vzgoje, ki ga bo obiskoval ves delovni kolektiv steklarne. V steklarni je okrog 1000 delavcev, zato se bodo seminarji vršili predvidoma 21 tednov. Delavci se bodo seznanili z bistvenimi pojmi o družbenem razvoju, ureditvi v FLRJ, samoupravljanju in gospodarjenju v podjetjih ter delitvi dohodkov.

SADJARSTVO - ŠMARSKA PRIHODNOST

V celjskem okraju je nedvomno šmarsko področje izrazito primerno za razvoj sadjarstva. Prav zaradi tega posvečajo razvoju sadjarstva posebno veliko pozornost. Tu uspevajo jabolka, jagodičevje pa tudi ostala sadna plemena. Občani se zanimajo, kako potekajo obnovitvena dela v sadjarstvu. Kmetijsko zadrugo prosimo, da obvesti v NOVEM OBSOTELJU, kaj so za razvoj sadjarstva doslej že storili?

K a k o j e s s a d j a r s t v o m n a š m a r -
s k e m ?

DEBELI RTIČ NAS PROSI !

Za koga z največjo požrtvovalnostjo skrbi mati? Za svojega otroka. To je jasegov odgovor, ki ga ve skoraj vsako živo bitje, in organizacija Rdečega križa je tudi kot dobra, skrbna mati. Preko nje skuša družba pomagati nebogljenim, bolnim sirotam. Prav zdaj je teden Rdečega križa, ko se s posebno pozornostjo lotevamo nalog, ki jih zasleduje Rdeči križ. Letos skušamo z veliko akcijo zgraditi obmorsko okrevališče za otroke na Debelem rtiču pri Kopru. Prihodnje leto bomo proslavljali 100-letnico ustanovitve Rdečega križa in prav z otvoritvijo sodobnega mladinskega okrevališča bi to dostojno opravili.

Pri občinskem odboru RK Šmarje pri Jelšah so skupno z občinskim odborom SZDL imenovali odbor, ki bo zbiral sredstva za gradnjo okrevališča. V splošnem naj bi v Sloveniji prispevali 0,07% celotnega narodnega dohodka. Na Debelem rtiču že deluje mladinsko obmorsko okrevališče, odkar so ukinili podobno ustanovo v Savudriji. Toda doslej je bilo to okrevališče podobno koloniji, ker so otroci bivali v njem le omejen čas do 21 dni. Zdaj pa bi hoteli okrevališče tako urediti, da bi otroci živeli v njem tako dolgo, kot bi to terjalo zdravljenje, in to ne glede na letni čas. Tudi šolanje bi bilo urejeno, da otrok ne bi bil prikrajšan za pouk in ne bi zaostajal za zdravimi vrstniki v redni šoli. V Sloveniji je okoli 20.000 otrok, ki bi jih morali zdraviti na Debelem rtiču, za to bo to objekt velikega družbenega pomena. Seveda, da potrebujemo zanj veliko sredstev!

V teh dneh prodajajo povsod posebne bone v vrednosti po 300 din, 1.000 din in 50 din. Uslužbenci bi jih lahko odplačevali v obrokih. Prav tako pobirajo dodatno k vozovnicam po 5 din na vseh potniških vlakih, ladjah in avtobusih. Nedvomno se boste tudi šmarski občani odzvali ter prispevali nekaj za izgradnjo Debelega rtiča, ki bo dober prvenstveno za naše otroke. Kdo si ne želi zdravega otroka? In dolžni smo pomagati mladini, ki je šibka, bolehná, da jo usposobimo za delo in enakovredno uživanje družbenih dobrin. Predvodoma bi naj v šmarski občini zbrali okrog 2 milijona dinarjev. Z dobro voljo bomo to zmogli. Obačani: ne pozabite, Debeli rtič nas prosi za naše otroke!

V tednu Rdečega križa pa ne pozabimo tudi na druge stvari. Poglejmo, če so hišne lekarne v redu! Ozrite se po domu, po dvorišču, če je povsod čisto in odstranite vsa žarišča nesnage in gnilobe. Podmladkarji RK, pogledjte svoje roke in noge, ozrite se po šoli in ne pozablajte na svetice! Pomagajte bolnim, siromašnim in starim! Pokažite, da bije v prsih dobro in pogumno srce: ne preganjajte ptičkov in pazite na čistočo vsepovsod! Vse za zdravje in srečo delovnih ljudi!

KMETIJSKA ZADRUGA O SPOMLADANSKEM
DELU

V eni zadnjih števil "Novega Obsotelja" so nas bralci vprašali kako je zadruga pripravljena na dela v spomladanski dobi. Mislimo, da je prav, ako danes nekoliko pokramljamo okoli tega vprašanja.

Dolga zima je nedvomno povzročila izreden zastoj pri delih na naših njivah in kmetijskih kulturah sploh. Vsi kmetovalci so z veliko skrbjo čakali na konec slabega vremena in se bali ponovnega poslabšanja ali celo ponovnih padavin. Tudi v zadrugi smo s skrbjo opazovali vremenske prilike in pri tem nam je bilo jasno, da bo zaradi zakasnelih del na njivah prišlo do velikega povprašavanja po uslugah našega stojnega parka. V zimskem času smo temeljito pregledali stroje in priključke. Odpravljeno je bilo vse, kar bi lahko povzročilo zastoj pri pomladanskih delih. Traktorji, plugi in brane so bili nared. Samo vreme ni hotelo, da bi šlo vse tako, kot smo si želeli. Razmočena zemljišča niso dovolila traktorjem na njive. Končno smo imeli prvo obdobje lepega vremena in stroji so delali s polno paro. Potem nas je malo zamotil dež in slabo vreme, pa je spet bilo lepo in smo delali naprej. Zadruga je torej pripravila svoje stroje za sezono, vendar je njihova zmogljivost spričo take potrebe bila ponekod premajhna. Naša zadruga razpolaga skupno s 42 traktorji in pripadajočimi priključki. Od tega je 37 težjih traktorjev. Kot rečeno je takšno število strojev za naše področje v normalnih prilikah zadostno, vendar bi letos potrebovali še več traktorjev, posebno zato, ker jih pravkar pet stoji zaradi lomov, ki so nastali med delom v zadnjem času. Žal je oskrba z rezervnimi deli pomanjkljiva. Stroji so v lopah namesto da bi delali. Nekateri ekonomske enote so morale na pomoč drugim, pa tudi traktorji kmetijskega posestva so šli v goste na Kozjansko, kjer je bilo najtežje opraviti vsa dela v tako kratkem času. Traktoristi so v veliki meri delali tudi čez prvomajske praznike, samo da bi zadostili potrebam.

Škropljenje so največ izvršili z zadružnimi škropilnicami, ki so bile razdeljene po terenu in so z njimi upravljali sami zadružniki. Za letošnje vremenske prilike je bilo škropljenje še dokaj zadovoljivo opravljeno. Manjka nam še vedno nekaj lažjih motornih škropilnic, pripravnih za hribovite terene.

Zanimiva je ugotovitev, da je v nekaterih ekonomskih enotah bilo letos porabljenega umetnega gnoja, kot v preteklem letu, posebno še nitrofoskal za prvo dognojitevje rastišč. V tem pogledu je na prvem mestu ekonomska enota Smarje, ki je dosedaj posredovala zadružnikom 247 ton umetnih gnojil. Oskrbovanje z nekaterimi vrstami umetnih gnojil je letos nekoliko zavrto z manjšim uvozom, vendar smatramo, da bomo z u-

streznimi kombinacijami lahko nadomestili manjkajoče vrste gnojil.

Močno pa smo zaostali za predvidenimi akcijami v črnem ribezu. Tu je uspelo posaditi le del nasadov in to največ na področju Kozjega, kjer so opravili v zečljo letos 26 ha tega jagodičevja.

Reš je to, da imamo tri traktorje v Zagrebu, kjer vozijo gramoz. Toda to so traktorji, ki nimajo priključkov in so za oranje neprimerni. Z njimi bi se ne mogli izdatno pomagati, zato koristijo zadrugi in skupnosti več, kjer trenutno delajo.

Toliko na kratko, drugič bomo obširnejši, seveda, če bo še koga zanimalo kaj delamo.

Op.u.:

Najlepša hvala za odgovor tovarišem iz kmetijske zadruge. Upamo, da boste še v naprej tako ljubeznivi, ker so naši občani tudi tokrat že radovedni. Prosimo, da nam posredujete odgovor o razvoju sadjarstva. Lep pozdrav!

STATUT OBČINE : komisija dela!

KOMISIJA za pripravo statuta občine Šmarje pri Jelšah je imenovala vrsto podkomisij, ki pripravljajo temeljite analize gospodarskih in kulturnih pogojev v občini. Šele na osnovi podrobnih analiz bodo lahko stvarno in utemeljeno presodili, kaj naj statut občine zajema, da bo zagotovil trdne osnove, na katerih se bo razvijala šmarska komuna.

Neposredno pa bodo pripravili statut po izidu Ustave, ki bo dala splošne osnove celotnemu družbenemu življenju Jugoslavije.

ALI KNJIŽNICA V ŠMARJU PRI JELSAH RESNIČNO SAMO SPI V NOVI ZAKLJENJENI OMARI V KLABU DRUŽBENIH ORGANIZACIJ ? SKODA !

OBCANI, 27. MAJA VSI V KUMROVEC !

SEJA OBČINSKEGA ODBORA

Predsednik občine sklicuje sejo obeh zborov občinskega ljudskega odbora Šmarje pri Jelšah v sredo, 16.maja 1962 ob 8 h.

Predvidoma bo razpravljajal o delu svetov pri občinskem ljudskem odboru, o realizaciji družbenega plana v I. tromesečju ter predlogih za imenovanje direktorjev in nekaterih predpisov s področja financ in gospodarstva.

- Poročilo o delu bo podal svet za kmetijstvo. Poročilo se bo nanašalo na delo sveta v letu 1961 in za prvo tromesečje v letu 1962. Poročilo bo zajelo tudi nekatere naloge v zvezi z izvršitvijo družbenega plana, organizaciji veterinarske službe, o obvezni tuberkulinizaciji goveje živine in o rezultatih tuberkulinizacije, o delu veterinarske službe, o molzni in redovniški kontroli, odkupu kmetijskih pridelkov v letu 1961 in o nalogah družbenega sektorja kmetijstva.
- Svet za komunalne in stanovanjske zadeve bo podal poročilo ki bo zajemalo pregled trošenja sredstev in izgradnjo komunalnih objektov v letu 1961, probleme organizacije cestne službe in nekatere probleme s področja dodeljevanja stanovanj in dela hišnih svetov in stanovanjske skupnosti.
- Poročilo o realizaciji družbenega plana za prvo tromesečje bo podal tov. Vesenjak, načelnik oddelka za gospodarstvo ter bo zajemalo predvsem uspehe ali neuspehe važnejših gospodarskih organizacij, glede na izvršitev postavljenega plana.
- Komisija za volitve in imenovanje bo podala nekaj predlogov imenovanj in sicer: imenovanje komisije za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka v gospodarskih organizacijah in ustanovah, imenovanje komisije za ugotovitev delovne dobe in posebne dobe, imenovanje novega upravnega odbora sklada za izgradnjo telesno-vzgojnih objektov v občini Šmarje pri Jelšah, imenovanje upravnika Delavske univerze Šmarje pri Jelšah.
- Komisija za imenovanje direktorjev bo predlagala imenovanje direktorja gostinskega podjetja Šmarje in gostišča Bellevue Rogaska Slatina.
- V predlogih s področja financ in gospodarstva ter pravnih predpisov se bodo obravnavali delitev sredstev občinskega investicijskega sklada. O delitvi teh sredstev je razpravljajal že na skupni seji Svet za blagovni promet, industrijo in obrt ter Svet za družbeni plan in finance. Skupna prosta sredstva sklada znašajo 58,079.000.- din.

V S E B I N A :

1. Praznik Obsotelja
2. Mladi Kozjani
3. Za zdravstveno in delovno zaščito občanov
4. Z obiska pri šmarskih prosvetnih društvih
5. Mlekarstvo na Šmarskem
6. Šmarske knjižnice
7. Kozje /Zapisek za šolarje/
8. Tri vprašanja iz Kozjanskega
9. Delo - to je bogastvo
10. Draga kislá voda?
11. Delavska univerza
12. Debeli rtič nas prosi !
13. Kmetijska zadruga o spomladanskem delu
14. Seja občinskega odbora
15. Vesti, vprašanja in objave

